

Till kommunfullmäktige
i Stockholms stad

REVISIONSBERÄTTELSE FÖR ARBETSMARKNADSNÄMNDEN ÅR 2017

Vi, av kommunfullmäktige utsedda revisorer, har granskat arbetsmarknadsnämndens verksamhet under år 2017.

Nämnden ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt kommunfullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Den ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till kommunfullmäktige.

Vårt ansvar är att granska och pröva om nämndens verksamhet bedrivits enligt kommunfullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Vidare om nämndens räkenskaper är rättvisande och om den interna kontrollen varit tillräcklig.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsordning i kommunal verksamhet och stadens revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning. Vi bifogar en sammanfattande redogörelse för resultatet av vår granskning.

Vi bedömer sammantaget att arbetsmarknadsnämnden i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Nämndens interna kontroll bedöms ha varit tillräcklig. Räkenskaperna bedöms i allt väsentligt vara rättvisande.

Vi tillstyrker att kommunfullmäktige beviljar ansvarsfrihet för arbetsmarknadsnämnden och dess enskilda ledamöter.

Stockholm den 13 mars 2018

Ulf Bourker Jacobsson

Amanj Mala-Ali

Håkan Apelkrona

Susann Jensen Engström

Bengt Lagerstedt

Sven Lindeberg

Ulla-Britt Ling-Vannerus

Eva Lundberg

Gun Risberg

David Winks

Gunnar Ågren

ARBETSMARKNADSNÄMNDEN

Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi

Sammantaget bedöms att arbetsmarknadsnämnden i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Bedömningen grundar sig på att nämnden redovisar ett ekonomiskt överskott jämfört med budget och att det verksamhetsmässiga resultatet är förenligt med kommunfullmäktiges mål.

Revisionskontoret har genomfört en granskning av nämndens arbetsmiljöarbete för en minskad sjukfrånvaro. Sammanfattningsvis bedöms nämnden delvis bedriva ett aktivt arbetsmiljöarbete för en minskad sjukfrånvaro. Delar som behöver utvecklas är dokumentationen av rehabiliteringsprocessen.

Intern kontroll

Den samlade bedömningen, grundad på årets granskning, är att nämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten i huvudsak har varit tillräcklig. Nämnden har förutsättningar för en kontroll som är aktiv och ändamålsenlig. Arbetet med den interna kontrollen är strukturerat och integrerat i organisation, system och det löpande arbetet.

Under året har revisionskontoret bland annat granskat periodiseringar och förebyggande arbete mot oegentligheter. Granskningarna har inte identifierat några avvikelser i den interna kontrollen. Granskning av implementering av elektroniskt inköpssystem, Effektivt inköp, visar dock på bristande systemanvändning. Ytterligare utvecklingsområden som har identifierats avser prognossäkerheten och nämndens delegationsordning.

Bokslut och räkenskaper

Bokslut och räkenskaper bedöms i allt väsentligt vara rättvisande samt följer gällande regler och god redovisningssed.

Uppföljning av tidigare års granskningar

Uppföljning visar att nämnden i huvudsak har beaktat revisionens rekommendationer. Den rekommendation som återstår att genomföra är säkerställande av att kontroller av löneutbetalningar sker för att minska löneskulderna.

Rapportförteckning

Årsrapport 2017 för arbetsmarknadsnämnden (nr 27 2018)

Årsrapport 2017

Arbetsmarknads- nämnden

Rapport från
Stadsrevisionen
Nr 27, 2018
Dnr: 3.1.2-45/2018

Den kommunala revisionen är fullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivits i nämnder och bolag. Stadsrevisionen i Stockholm stad granskar nämnders och styrelser ansvarstagande för att genomföra verksamheten enligt fullmäktiges uppdrag. Stadsrevisionen omfattar både de förtroendevalda revisorerna och revisionskontoret.

I årsrapporter för nämnder och granskningspromemorior för bolagsstyrelser sammanfattar stadsrevisionen det gångna årets granskningar och bedömningar av verksamheten. Granskningar som genomförs under året kan också publiceras som projektrapporter.

Publikationerna finns på stadsrevisionens hemsida, www.stockholm.se/revision. De kan också beställas från revisionskontoret, revision.rvk@stockholm.se.

Till
Arbetsmarknadsnämnden

Årsrapport 2017

Revisorerna i revisorsgrupp 3 har avslutat revisionen av arbetsmarknadsnämndens verksamhet under 2017.

Revisorerna har den 13 mars 2018 behandlat bifogad årsrapport och överlämnar den till arbetsmarknadsnämnden för yttrande senast den 29 juni 2018.

På uppdrag av revisorerna i revisorsgrupp 3.

Ulf Bourker Jacobsson
Ordförande

Åsa Hjortsberg Sandgren
Sekreterare

Sammanfattning

Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi

Sammantaget bedöms att arbetsmarknadsnämnden i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Bedömningen grundar sig på att nämnden redovisar ett ekonomiskt överskott jämfört med budget och att det verksamhetsmässiga resultatet är förenligt med kommunfullmäktiges mål.

Revisionskontoret har genomfört en granskning av nämndens arbetsmiljöarbete för en minskad sjukfrånvaro. Sammanfattningsvis bedöms nämnden delvis bedriva ett aktivt arbetsmiljöarbete för en minskad sjukfrånvaro. Delar som behöver utvecklas är dokumentationen av rehabiliteringsprocessen.

Intern kontroll

Den samlade bedömningen, grundad på årets granskning, är att nämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten i huvudsak har varit tillräcklig. Nämnden har förutsättningar för en kontroll som är aktiv och ändamålsenlig. Arbetet med den interna kontrollen är strukturerat och integrerat i organisation, system och det löpande arbetet.

Under året har revisionskontoret bland annat granskat periodiseringar och förebyggande arbete mot oegentligheter. Granskningarna har inte identifierat några avvikelser i den interna kontrollen. Granskning av implementering av elektroniskt inköpsystem, Effektivt inköp, visar dock på bristande systemanvändning.

Ytterligare utvecklingsområden som har identifierats avser prognossäkerheten och nämndens delegationsordning.

Bokslut och räkenskaper

Bokslut och räkenskaper bedöms i allt väsentligt vara rättvisande samt följer gällande regler och god redovisningssed.

Uppföljning av tidigare års granskningar

Uppföljning visar att nämnden i huvudsak har beaktat revisionens rekommendationer. Den rekommendation som återstår att genomföra är säkerställande av att kontroller av löneutbetalningar sker för att minska löneskulder.

Innehåll

1. Årets granskning	1
2. Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi.....	1
2.1 Ekonomiskt resultat.....	2
2.2 Verksamhetsmässigt resultat.....	3
3. Intern kontroll	4
4. Bokslut och räkenskaper	6
5. Uppföljning av tidigare års granskning	6

Bilagor

Bilaga 1 - Årets granskningar	7
Bilaga 2 – Uppföljning av lämnade rekommendationer	11
Bilaga 3 – Bedömningskriterier	13

1. Årets granskning

Den årliga revisionen omfattar granskningar och bedömningar inom följande områden:

- Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi
- Intern kontroll
- Bokslut och räkenskaper

Revisionen har utförts enligt kommunallagen och andra tillämpliga lagar samt reglementet för stadsrevisionen och god revisions sed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning av nämndens verksamhet. Kriterier för bedömningen redovisas i *bilaga 3*.

I rapporten redovisas översiktligt resultatet av revisionsårets grundläggande och fördjupade granskningar. De granskningar som genomförts under revisionsåret redovisas närmare i *bilaga 1*.

En uppföljning av hur nämnden har beaktat rekommendationer från tidigare års granskningar redovisas översiktligt i rapporten och mer detaljerat i *bilaga 2*.

De förtroendevalda revisorerna har träffat representanter för nämnden våren 2017 i samband med genomgång av 2016 års granskning och avstämning inför år 2017.

Granskningsledare har varit Åsa Sandgren vid revisionskontoret och Annika Hansson vid PwC AB.

Årsrapporten har faktakontrollerats av förvaltningen.

2. Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi

I detta avsnitt redovisas en granskning av om nämndens resultat är förenligt med kommunfullmäktiges mål samt följt de beslut, riktlinjer, gällande lagstiftning och andra föreskrifter som gäller för verksamheten. Bedömningen avser såväl genomförandet som resultatet av verksamheten.

Sammantaget bedöms att arbetsmarknadsnämnden i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Bedömningen grundar sig på att nämnden redovisar ett ekonomiskt överskott jämfört med budget och att det verksamhetsmässiga resultatet är förenligt med kommunfullmäktiges mål.

2.1 Ekonomiskt resultat

2.1.1 Driftverksamhet

Nämnden redovisar följande utfall och avvikelser för år 2017:

Driftverksamhet (mnkr)	Budget 2017	Bokslut 2017			Budgetavvikelse 2016
		Utfall	Avvikelse		
Kostnader	1 233,2	1 240,1	-6,9	0,5 %	11,2
Intäkter	425,9	451,0	25,1	5,9 %	18,5
Verksamhetens nettokostnader	807,3	789,1	18,1	2,2 %	29,7
Kapitalkostnader	0	2,5	-2,5		-0,1
Driftbudgetens nettokostnader	807,3	791,7	15,7	1,9 %	29,6

Av ovanstående redovisning framgår att nämndens utfall avviker med 15,7 mnkr i förhållande till budgeten. Utfallet visar att budgethållningen har varit tillräcklig.

Stora avvikelser finns inom verksamhetsområdena Sfi (-21,5 mnkr), Jobbtorg (10,9 mnkr), vuxenutbildning (8,2 mnkr) samt nämnd och gemensam administration (12 mnkr). Enligt nämndens redovisning beror underskottet inom Sfi på ökat antal studenter jämfört med budget. Överskottet inom Jobbtorg anges bero på lägre kostnader för personal, avrop på avtal och SL-kort för ungdomar samt ökad kostnadsmedvetenhet. Dessutom blev intäkterna i form av anställningsstöd från Arbetsförmedlingen högre än budgeterat.

Nämnden har delvis förklarat avvikelserna på ett tillfredsställande sätt.

2.1.2 Investeringsverksamhet

Nämndens utfall för investeringsverksamheten avviker med -2,4 mnkr i förhållande till budget. Enligt nämndens redovisning beror avvikelserna på nyanskaffning av utrustning vid verksamhetsflyttar under året. Nämnden har förklarat avvikelserna på ett tillfredsställande sätt.

2.2 Verksamhetsmässigt resultat

Nämndens resultat för 2017 bedöms i allt väsentligt vara förenligt med de mål som fullmäktige fastställt. Bedömningen grundas på en granskning av nämndens redovisning i verksamhetsberättelsen av i vilken utsträckning kommunfullmäktiges indikatorer och aktiviteter, de egna nämndmålen, nämndindikatorerna och nämndaktiviteterna har uppfyllts samt på övriga granskningar som har genomförts under året.

Nämndens verksamhetsberättelse ger i allt väsentligt en rättvisande bild av det verksamhetsmässiga resultatet. Avrapporteringen är strukturerad och tydlig och ger rimliga förutsättningar att kunna bedöma måloppfyllelse. Inom vissa områden redovisas nyckeltal som komplement till indikatorerna. Dock bör nämnden utveckla sin analys av utfallet. I analysavsnitten redovisas mestadels fakta. Nämnden har avrapporterat samtliga beslutade mål och uppdrag i verksamhetsberättelsen.

I verksamhetsberättelsen bedömer nämnden att 18 av kommunfullmäktiges 19 mål för verksamhetsområde har uppfyllts. Ett av verksamhetsmålen, Staden är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor, redovisas som delvis uppfylld enligt nämndens bedömning precis som för 2016. Sjukfrånvaron har ökat under 2017, vilket beror på en ökad långtidsfrånvaro. Även resultatet i medarbetar-enkäten visar på en försämring mot tidigare år vad gäller medskapandeindex och indexet Bra arbetsgivare.

Revisionskontoret har genomfört en granskning av nämndens arbetsmiljöarbete för en minskad sjukfrånvaro, (se bilaga 1). Sammanfattningsvis bedöms nämnden delvis bedriva ett aktivt arbetsmiljöarbete för en minskad sjukfrånvaro. Delar som behöver utvecklas är dokumentationen av rehabiliteringsprocessen.

Revisionskontorets granskning visar att det finns grunder för nämndens målbedömning. Redovisade utfall visar att 14 av de 26 årsmål för indikatorerna som mäter fullmäktiges verksamhetsmål når upp till fastställda målvärden. Väsentliga avvikelser redovisas avseende årsmålen för verksamhetsmålen Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva samt I Stockholm är det enkelt att utbilda sig genom hela livet. Målen avser nämndens huvudsakliga verksamhet. För dessa mål har åtta av fjorton årsmål uppnåtts. Jämfört med föregående år har utfallen för flertalet årsmål som ej uppnåtts under året försämrats, vilket kan innebära en risk för att verksamhetsmålen inte kommer att nås i ett flerårigt perspektiv. Förutom indikatorer för fullmäktiges verksamhetsmål har

nämnden ett antal nämndmål. Flertalet av nämndmålen bedömer nämnden är uppfyllda.

Av nämndens cirka 80 beslutade aktiviteter är det åtta som inte har färdigställts under året. Hur dessa ska följas upp är ej redovisat i verksamhetsberättelsen.

En granskning har genomförts av stadens mottagande av nyanlända. Granskningen visar att stadens mottagande av nyanlända i huvudsak sker utifrån lagstiftningens krav och stadens budget, se bilaga 1.

3. Intern kontroll

I detta avsnitt redovisas om nämndens arbete med den interna kontrollen är aktivt och ändamålsenligt, d.v.s. förebygger, upptäcker och åtgärdar. Vidare om arbetet är strukturerat och integrerat i organisationen, i system och det löpande arbetet samt om nämnden utvärderar och följer upp det interna kontrollsystemet/-arbetet.

Den samlade bedömningen, grundad på årets granskning, är att nämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten i huvudsak varit tillräcklig. De iakttagelser som ligger till grund för denna bedömning redovisas nedan. Av redovisningen framgår att vissa brister har noterats vad gäller prognossäkerheten och nämndens delegationsordning.

Revisionskontorets granskning visar att nämnden har förutsättningar för en tillräcklig intern styrning och kontroll. Arbetet med den interna kontrollen är strukturerat och integrerat i organisation, system och det löpande arbetet.

Nämndens system för intern kontroll är aktuellt och upprättat i enlighet med Stockholms stads anvisningar. Nämnden har en årlig och strukturerad riskbedömning som fångar upp väsentliga risker och hur de ska hanteras. Riskanalysen innefattar risker för oegentligheter. Utifrån analysen har en plan för intern kontroll upprättats. Nämnden följer upp den interna kontrollen systematiskt och regelbundet för att säkra att den fungerar på ett betryggande sätt. Kontroller enligt den interna kontrollplanen har genomförts under året och de avvikelser som påträffats har dokumenterats och åtgärder har föreslagits. Kontroller genomförs genom besök med stickprovskontroller på olika enheter.

En del i nämndens interna kontroll är att säkerställa en ändamålsenlig styrning och kontroll av ekonomi och verksamhet. En granskning av nämndens verksamhetsplan för 2017 visar att nämndens egna mål i huvudsak ansluter till kommunfullmäktiges mål för den verksamhet som nämnden bedriver. Nämnden har för vissa verksamhetsområden fastställt mätbara/uppföljningsbara mål för ekonomi och verksamhet. Relevanta indikatorer med årsmål har tagits fram för mätning av de tillstånd som målen avser. I samband med verksamhetsplaneringen har nämnden även identifierat och hanterat de risker som anses utgöra hinder för att genomföra verksamheten

Ekonomi, verksamhet och kvalitet följs systematiskt i samband med nämndens månads- och tertialrapporter. Uppföljning av verksamhet som uppdragits åt annan att utföra sker årligen.

Prognossäkerheten i årets tertialrapporter har varit bristfällig. Avvikelsen i driftbudgeten mellan den prognos som lämnades i tertialrapport 2 och utfallet vid bokslutet blev 1,3 procent. För flera av nämndens verksamheter finns stora skillnader mellan prognos och utfall. Verksamheten inom Sfi har försämrat sitt resultat från en prognos på 5,3 mnkr vid tertial 2 till -21,5 mnkr. Avvikelsen förklaras av höstens ökade antal studerande samt ökade kostnader till de externa leverantörerna för betygssättning. Enligt nämnden gjordes bedömningen i samband med T2 att de inte behövde begära budgetjustering för ökade prestationer under 2017. Överskott inom övriga verksamheter täcker underskottet inom Sfi.

Genomförd granskning av om nämndens delegationsordning är i överensstämmelse med kommunallagens bestämmelser visar att fördelning av ansvar och befogenheter i delegationsordningen delvis är tydligt. Beslut som fattas med stöd av delegation anmäls inte på ett tillfredsställande sätt. Vidare är uppföljning och kontroll av beslut som fattats med stöd av delegation från nämnden inte helt tillräcklig. Nämnden rekommenderas att se över sin delegationsordning och säkerställa att såväl delegationsordningen som tillämpningen av densamma överensstämmer med kommunallagens bestämmelser. Nämnden rekommenderas också att utveckla sin uppföljning och kontroll av beslut som fattas med stöd av delegation från nämnden. I januari 2018 antog nämnden en ny delegationsordning där förtydliganden har skett.

Övriga granskningar som har genomförts av nämndens interna kontroll har bl.a. omfattat periodisering av statliga ersättningar för ensamkommande barn, förebyggande arbete mot oegentligheter och

rutiner för automatiska periodiseringar. Granskningarna visar att det inte framkommit några väsentliga brister. Granskning av implementering av elektroniskt inköpssystem, Effektivt inköp, visar dock på bristande systemanvändning. Granskningarna redovisas mer ingående i bilaga 1.

4. Bokslut och räkenskaper

I detta avsnitt redovisas en bedömning av om nämndens bokslut är rättvisande samt om räkenskaperna är upprättade enligt kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.

Sammanfattningsvis bedöms att bokslut och räkenskaper i allt väsentligt är rättvisande. Bedömningen baseras på en granskning av nämndens bokslut och på de övriga granskningar som genomförts under året.

5. Uppföljning av tidigare års granskning

Tidigare års granskning av nämndens verksamhet har utmynnat i ett antal rekommendationer. Revisionskontoret gör årligen en uppföljning och bedömning av hur nämnden har beaktat rekommendationerna, se *bilaga 2*.

Uppföljning visar att nämnden i huvudsak har beaktat revisionens rekommendationer. Den rekommendation som återstår att genomföra är säkerställande av att kontroller av löneutbetalningar sker för att minska löneskulden.

Bilaga 1 - Årets granskningar

Granskningar under perioden april 2017- mars 2018

Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi

Stadens mottagande av nyanlända (rapport nr 2, 2018)

En granskning har genomförts av stadens mottagande av nyanlända. Förutom kommunstyrelsen har arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, Stiftelsen Hotellhem i Stockholm (SHIS) samt stadsdelsnämnderna Skärholmen och Södermalm ingått i granskningen.

Granskningen visar att stadens mottagande av nyanlända i huvudsak sker utifrån lagstiftningens krav och stadens budget. Staden ordnar temporärt boende till kommunanvisade nyanlända och vid behov praktiskt stöd i samband med bosättning. Vidare tillhandahåller staden undervisning i svenska för invandrare (Sfi), samhällsorientering och annan vuxenutbildning samt plats i förskola och skola. Staden prövar även vid behov rätten till ekonomiskt bistånd och annat socialt stöd i enlighet med socialtjänstlagen.

Ett utvecklingsarbete har genomförts med mottagandet av nyanlända enligt uppdrag i stadens budget. Samverkan sker mellan kommunstyrelsen och stadens nämnder, bolag och stiftelse för att säkra mottagandet av nyanlända. Revisionskontorets bedömning är dock att samverkan mellan Intro Stockholm och stadsdelsnämnderna behöver förbättras.

Granskningen visar att samordningsansvaret har varit formellt tydligt mellan kommunstyrelsen och arbetsmarknadsnämnden under 2017 men tydliggjorts i stadens budget 2018. Under 2018 ansvarar arbetsmarknadsnämnden för samordningen av stadens gemensamma mottagande av nyanlända. Ansvaret för en övergripande uppföljning av stadens samlade arbete med mottagande och etablering av nyanlända har däremot inte tydliggjorts.

Systematiskt arbetsmiljöarbete och sjukfrånvaro

En granskning har genomförts av om nämnden bedriver ett systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM) för en minskad sjukfrånvaro i enlighet med arbetsmiljölagen, Arbetsmiljöverkets föreskrifter samt stadens budget och personalpolicy.

Den sammanfattade bedömningen är att arbetsmarknadsnämnden delvis bedriver ett aktivt arbetsmiljöarbete för en minskad sjukfrånvaro. Granskningen visar att nämnden har aktiviteter i verksamhetsplanen för en minskad sjukfrånvaro såsom att kartlägga sjukfrånvaron, ta fram arbetsmiljömål samt genomföra utbildning för chefer och skyddsombud i SAM. Aktiviteterna syftar till att förbättra arbetsmiljön och minska sjukfrånvaron inom förvaltningen.

På enhetsnivå ska en handlingsplan för SAM tas fram där riskbedömning och handlingsplan per område ska redovisas. Granskad enhets handlingsplan är ett levande dokument som uppdateras löpande.

Efterlevnad till stadens rehabiliteringsprocess kan dock utvecklas. Samtliga delar i rehabiliteringsprocessen ska dokumenteras. För detta finns särskilda mallar. Dokumentationen behöver utvecklas till att omfatta alla delar av rehabiliteringsprocessen. Stickprovskontrollen indikerar på risk för brister i dokumentationen.

Vår rekommendation utifrån ovanstående iakttagelser är att nämnden förbättrar sin efterlevnad till stadens rehabiliteringsprocess, särskilt när det gäller dokumentation.

Intern kontroll

Nämndens delegationsordning

En granskning har genomförts av om nämndens delegationsordning är i överensstämmelse med kommunallagens bestämmelser.

Granskningen visar att nämndens delegationsordning bör förtydligas vad gäller vad som är delegation, vidaredelegation och verkställighet. Alla beslut som fattas med stöd av delegation anmäls inte till nämnden. Granskningen visar att det saknas flera beslut bland anmälda ärenden till nämnden under året. Därtill saknas former för anmälan av vidaredelegerade beslut till förvaltningschefen. Vidare är uppföljning och kontroll av beslut som fattats med stöd av delegation från nämnden inte helt tillräcklig.

Nämnden rekommenderas att se över sin delegationsordning och säkerställa att såväl delegationsordningen som tillämpningen av densamma överensstämmer med kommunallagens bestämmelser. Nämnden rekommenderas också att utveckla sin uppföljning och kontroll av beslut som fattas med stöd av delegation från nämnden.

I januari 2018 antog arbetsmarknadsnämnden en ny delegationsordning där förtydliganden avseende delegation, vidaredelegation samt anmälan av beslut har skett.

Uppföljning och kontroll av löneutbetalningar

En granskning har genomförts av om den interna kontrollen avseende lönehantering är tillräcklig med avseende på rutiner för avstämning och uppföljning.

Den sammanfattande bedömningen är att nämndens interna kontroll avseende lönehantering delvis är tillräcklig. Löneskulden har minskat beloppsmässigt men antalet skulder har ökat. Därav kvarstår tidigare rekommendation om att tydliggöra vilka kontroller som ska ske före och efter lönekörning. Rutinbeskrivningar med nyckelkontroller för löneutbetalningar är fastställda. Uppkomna löneskulder kan indikera att rutinerna inte efterlevs av alla chefer. Nämndens internkontrollplan för 2017 innehåller kontrollmoment avseende felaktigt utbetald lön. Enligt förvaltningens egen uppföljning finns endast mindre avvikelser på fyra granskade enheter.

Rutiner för automatiska periodiseringar

Granskningen syftar till att bedöma om den interna kontrollen avseende automatiska periodiseringar är tillräcklig.

Den sammanfattande bedömningen är att den interna kontrollen är tillräcklig avseende avstämningar och periodiseringar i redovisningen. Vid verifiering noteras inga väsentliga avvikelser. Förvaltningen har även nyligen börjat med en central avstämning och uppföljning av konto 2991 för att säkerställa att de uppbokade skulderna fortfarande existerar.

Implementering av Effektivt inköp

En granskning har genomförts av om den interna kontrollen avseende inköp/anskaffning av varor är tillräcklig. Det vill säga sker i enlighet med stadens regler och lagstiftningen samt att inköp görs i inköpsportalen och gällande regler för detta efterlevs.

Den sammanfattande bedömningen är att den interna kontrollen avseende inköp/anskaffning av varor delvis är tillräcklig.

Förvaltningen följer de stadsgemensamma rutiner och manualer som finns kopplat till inköp och inköpssystemet. Dock behöver de förvaltningsspecifika anvisningarna inom området inköp revideras och uppdateras utifrån implementeringen av Effektivt inköp.

Systemanvändandet av inköpssystemet är relativt lågt inom förvaltningen, vilket delvis kan förklaras av att 85-90 procent av förvaltningens inköp avser köp av utbildningstjänster, något som idag inte är möjligt att anskaffa genom inköpsmodulen för e-handel. Förvaltningen följer upp statistiken på en övergripande nivå.

Periodisering av statliga ersättningar för ensamkommande barn

En granskning har genomförts av om nämndens interna kontroll är tillräcklig avseende redovisning av statliga ersättningar för ensamkommande barn.

Den sammanfattande bedömningen är att nämndens interna kontroll är tillräcklig i samband med redovisning av statliga ersättningar för ensamkommande barn. Granskningen genomfördes innan den nya ansvarsfördelningen var klar 1 juli 2017. Det har sedan blivit klart att arbetsmarknadsnämnden ska ta över denna hantering från socialnämnden. Denna förändring har inte ingått i granskningen. Granskningen visar att enligt dåvarande regler finns dokumenterade rutiner, tydliga roller och ansvarsfördelningar.

Förebyggande arbete mot oegentligheter och förtroendekänsligt beteende

En översiktlig granskning har genomförts av om nämnden har en tillräcklig intern styrning och kontroll för att förebygga oegentligheter.

Granskningen visar att nämnden, i internkontrollplanen för 2017, identifierat risker inom området för oegentligheter som kan medföra förtroendeskada, så som felaktiga utbetalningar och felaktiga löneutbetalningar. Det finns även en medvetenhet om förtroendekänsliga poster inom förvaltningen. Förvaltningen följer de av kommunstyrelsen beslutade riktlinjerna om mutor och representation. Vidare har förvaltningen framtaga rutiner och riktlinjer som stödjer det förebyggande arbetet mot oegentligheter.

Nämnden genomför systematiska kontroller för att identifiera och förebygga (säkerställa efterlevnad av gällande rutiner och riktlinjer) oegentligheter. Slutligen får anställda information avseende oegentligheter och rapportering av dessa.

Bilaga 2 – Uppföljning av lämnade rekommendationer

ÅR – Års- rapport P – Projekt- rapport	Rekommendation	Åtgärdat			Kommentar	Följs upp
		Ja	Delvis	Nej		
P9/2013	Det kommunala uppföljningsansvaret för ungdomar 16-19 år Utbildningsnämnden och arbetsmarknadsnämnden rekommenderas att planera för uppföljning av vilka resultat som uppnås genom de individuella insatser som görs för att motivera ungdomarna tillbaka till studier t.ex. via jobbtorgsplatser med studier och praktik	X			På arbetsmarknadsnämnden är Skolplattformen på plats. Uppföljning avseende det kommunala uppföljningsansvaret sker i Skolplattformen.	
ÅR 2016	Aktivitetsansvar och arbetsmarknadsinsatser till unga Arbetsmarknadsnämnden bör tillsammans med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna tydliggöra stadsdelsnämndernas roll och ansvar i arbetet med kommunala aktivitetsansvaret samt skapa formella forum för samverkan. Spånga-Tensta stadsdelsnämnd bör även utveckla sin samverkan med arbetsmarknadsnämnden (Jobbtorg Unga Kista) kring kommunala aktivitetsansvaret.	X			Handlingsplan för kommunens aktivitetsansvar i Stockholms stad 2016 är framtagen av arbetsmarknadsförvaltningen och utbildningsförvaltningen. Planen basera på Skolverkets allmänna råd och ska revideras årligen. I handlingsplanen redogörs bland annat för uppdragets innehåll, ansvarsfördelning och organisation. Därtill redogörs för samordningsgrupper och samverkansforum. Dessutom finns Lokala överenskommelser om samverkan för att minska ungdomsarbetslösheten, 2016-2018.	
ÅR 2016	Uppföljning och kontroll av löneutbetalningar - lönerutin med fokus på löneskulden Mot bakgrund av att det förekommit löneskulder vid 35 tillfällen under granskningsperioden bör det övervägas om det finns behov av att tydliggöra vilka kontroller som ska göras före och efter lönekörning.		X		Beloppsmässigt har löneskulden minskat men antal skulder har ökat. Utifrån detta kvarstår vår rekommendation om att ytterligare tydliggöra vilka kontroller som ska ske före och efter lönekörning för att undvika löneskulder.	2018
ÅR 2016	Granskning av EU-projekt Efter genomförd granskning gjordes bedömningen att nämndens interna kontroll avseende beredning, beslut och ansökan samt planering och uppföljning av EU-projekt som finansieras med		X		Utifrån resultatet av den granskning som genomfördes 2016 beslöt förvaltningsledningen under våren 2017 att genomföra en extern övergripande genomlysning av förvaltningens arbete med styrning, uppföljning och intern kontroll av ESF finansierade projekt, generellt men också med särskilt fokus på två enskilda projekt. Utifrån resultatet som erhöles från den externa utredningen (juni 2017) bedriver förvaltningen nu ett	2018

ÅR – Års- rapport P – Projekt- rapport	Rekommendation	Åtgärdat			Kommentar	Följs upp
		Ja	Delvis	Nej		
	<p>hjälp av EU-bidrag inte i alla delar var tillräcklig.</p> <p>I granskningen lämnades inga specifika rekommendationer. De brister som noterades var bl.a. att en projektansökan inte undertecknats av behörig och att det för ett av de granskade EU-projekten inte har gjorts någon riskanalys som grund för beslut.</p>				<p>utvecklingsarbete avseende styrning och uppföljning av projekt med extern finansiering. Målsättningen med arbetet är framtagande av:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Riktlinjer för organisation, administration och redovisning av projekt • Riktlinjer för projektansökningar <p>Utvecklingsarbetet beräknas vara klart i början av februari 2018, enligt uppgift.</p>	
ÅR 2017	<p>SAM och sjukfrånvaro Nämnden bör förbättra sin efterlevnad till stadens rehabiliteringsprocess, särskilt när det gäller dokumentation.</p>					2018
ÅR 2017	<p>Delegationsordning Nämnden rekommenderas att se över sin delegationsordning och säkerställa att såväl delegationsordningen som tillämpningen av densamma överensstämmer med kommunallagens bestämmelser. Nämnden rekommenderas också att utveckla sin uppföljning och kontroll av beslut som fattas med stöd av delegation från nämnden.</p>				<p>I januari 2018 antog arbetsmarknadsnämnden en ny delegationsordning där förtydliganden avseende delegation, vidaredelegation samt anmälan av beslut har skett. Uppföljning av rekommendationerna kommer ske utifrån beslutad delegationsordning under 2018.</p>	2018

Bilaga 3 – Bedömningskriterier

Revisionskontorets bedömningskriterier

För avsnitten Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi och Intern kontroll används följande bedömningar:

<i>Tillfredsställande/Tillräcklig</i> –	Kriterierna är i allt väsentligt uppfyllda
<i>Inte helt tillfredsställande/ Inte helt tillräcklig</i>	Brister finns som måste åtgärdas
<i>Inte tillfredsställande/ Inte tillräcklig</i>	Väsentliga brister finns som måste åtgärdas omgående

För avsnittet Bokslut och räkenskaper gäller följande bedömningar:

Rättvisande, Inte helt rättvisande eller *Inte rättvisande*

Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi

Att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt innebär att nämnden har uppnått kommunfullmäktiges mål samt följt de beslut, riktlinjer gällande lagstiftning och andra föreskrifter som gäller för verksamheten. Bedömningen avser såväl genomförandet som resultatet av verksamheten.

- Nämndens resultat är förenligt med fullmäktiges mål, beslut, och riktlinjer.
- Nämnden har genomfört sitt uppdrag med tillgängliga resurser.
- Nämndens verksamhet har bedrivits enligt gällande lagar, föreskrifter, riktlinjer m.m.
- Nämnden har haft en styrning och uppföljning mot mål och beslut.

Intern kontroll

Den interna kontrollen är en process som utförs av nämnd, förvaltningsledning och personal. Den är en integrerad del i verksamhetens styrning och uppföljning. Processen säkerställer, med en rimlig grad av säkerhet, att verksamheten drivs effektivt, att lagar, förordningar och andra regler följs samt att en tillförlitlig finansiell redovisning och rättvisande rapportering om verksamheten lämnas.

- Nämnden genomför årligen en riskanalys som fångar upp väsentliga risker samt hur de ska hanteras för att minimera risken för att verksamhetens mål inte uppnås.
- Nämndens organisation har en tydlig fördelning av ansvar och befogenheter som bidrar till att stödja verksamheten och att förhindra avsiktliga och oavsiktliga fel samt oegentligheter.
- Nämndens verksamhetsplan överensstämmer med fullmäktiges beslut om mål, uppdrag och budget. Nämnden har för varje verksamhetsområde fastställt mätbara/uppföljningsbara mål för ekonomi och verksamhet.
- Nämnden följer kontinuerligt och systematiskt upp ekonomi, verksamhet och kvalitet, såväl för verksamhet i egen regi som för sådan som uppdragits åt annan att utföra, analyserar väsentliga avvikelser samt vidtar åtgärder vid behov.
- Nämnden har ett fungerande informations- och kommunikationssystem för styrning, kontroll och uppföljning av verksamheten.
- Nämnden har riktlinjer och rutiner som bidrar till att säkerställa att verksamhetens mål uppfylls och att föreskrifter följs.
- Nämnden följer upp den interna kontrollen systematiskt och regelbundet för att säkra att den fungerar på ett betryggande sätt.

Bokslut och räkenskaper

Nämndens redovisning är upprättad enligt lagstiftning och god redovisningssed så att räkenskaperna ger en rättvisande bild av resultat och ställning.

- Nämndens bokslut är rättvisande.
- Nämndens räkenskaper är upprättade enligt kommunala redovisningslag och god redovisningssed.